

[Ministeren for Grønland]

tioner med hensyn til, hvorledes de eventuelle fremtidige muligheder skulle holdes åbne. Det tog form af helt konkrete anvisninger til Kryolitselskabet om, hvordan bruddet skulle efterlades.

Kryolitselskabet har, som det fremgår af baggrunden for de ændrede planer, samtidig med planlægningen og påbegyndelsen af afviklingsforanstaltningerne løbende vurderet en række forhold. Bl.a. som nævnt på grundlag af de af GGU anførte betragtninger med hensyn til et eventuelt potentielt af industrimineraler har man foretaget nye undersøgelser vedrørende brydningsmulighederne.

Om det vil jeg gerne oplyse, at det under drøftelserne mellem råstofforvaltningen og selskabet om afviklingen af mineaktiviteten i foråret 1985 blev aftalt, at der skulle gennemføres to boreriger fra bunden af huller. Disse boreriger skulle gennemføres bl.a. med henblik på at vurdere tilstedeværelsen af sprækkezoner mellem bruddet og fjorden. Det var af betydning i forbindelse med deponering af affald i huller.

På baggrund af drøftelserne om et tilbageværende potentielt af industrimineraler iværksatte Kryolitselskabet derudover en systematisk kemisk analyse af gamle borekerner. Under GGU's tilsyns besøg i slutningen af august 1985 kunne det konstateres, at der var gennemført fem boreriger i selve bruddet. GGU fik også under tilsynsbesøget nærmere kendskab til det igangsatte analyseprogram vedrørende gamle borekerner.

Den 12. november 1985 modtog GGU fra selskabet en foreløbig vurdering af det kemiske analyseprogram vedrørende de gamle borekerner. Samtidig fik man, den 12. november, meddelelse om, at der på det tidspunkt var foretaget 38 supplerende boreriger, og at yderligere ti boreriger ville blive iværksat. Boreprogrammet forventedes afsluttet i november 1985, men er senere besluttet fortsat i 1986.

Hvilke konklusioner giver denne redegørelse mig nu anledning til at drage? For det første synes jeg, det er værd at notere sig, at selskabet i sine økonomiske dispositioner, sådan som de fremgår af beretninger m.m., uanset de sideløbende undersøgelser, som jeg har nævnt, er indstillet på en afvikling i Ivittuut i løbet af 1986. Jeg synes også, det er vigtigt at lægge mærke til, at der over for os først i august i år ændres signaler.

Det sker, til trods for at de nu foreliggende planer for 1987 og eventuelt 1988 indebærer, at udnyttelsen af den lavlødige kryolitmalm i 1987 som nævnt vil give et væsentlig ringere resultat i forhold til den hidtidige kryolitvirksomhed. Når selskabet er interesseret, må det vel ses på baggrund af, at kryolit fortsat indgår som en væsentlig bestanddel af concernens aktiviteter, men at denne virksomhed fremover vil koncentrere sig om regenereret, om syntetisk kryolit. Det fremgår meget klart af selskabets salgsprospekt i forbindelse med optagelsen på Københavns Fondsbørs forud for statens aktiesalg.

Selskabet har således en klar interesse i at holde fast i sin markedsandel på kryolitmarkedet og ikke løbe nogen risiko for at måtte overlade denne til andre, f.eks. til udenlandske virksomheder.

Det må også, mener jeg, anses som en dansk samfundsinteresse. Det er min opfattelse, at oprensning og brydningsvirksomhed inden for de angivne tonnager for 1987 og eventuelt 1988 er samfundsmæssigt gavnligt, ikke alene for Danmark, men også for Grønland, som gennem en andel af selskabsskatten og personskatter får et bidrag til den grønlandske økonomi på 2-3 mill. kr. om året, hvortil naturligvis kommer en ganske vist mindre, men dog reel beskæftigelseseffekt.

I den forbindelse vil jeg gerne nævne, at Fællesrådet vedrørende Mineralske Råstoffer i Grønland for nylig har drøftet denne sag, og rådet har i en udtalelse stilet til mig anført følgende:

»Uanset at der i Fællesrådet ikke har været enighed om salget af statens aktier i selskabet, har der dog været enighed om, at forudsætningen herfor var, at der ikke var grundlag for videre kryolitminedrift, og at virksomheden i Ivittuut derfor stod over for en afvikling inden for en nærmere fremtid.

Kryolitselskabet Øresund arbejdede således selv med og fremlagde for råstofforvaltningen en afviklingsplan, som sluttede med udgangen af 1986. Dette indebærer efter Fællesrådets opfattelse, at 1939-koncessionen alene kan danne grundlag for udskibning af malmlagre og malm oprenset i bruddet som led i en nedlukningsproces. Iværksættelse af brydning af ny malm vil derfor efter Fællesrådets opfattelse forudsætte, at der meddeles en ny udvindingskoncession.«